

Lovforslag. I Udbalget er det jo undergaaet betydelige Forandringer, som ikke kunne nøgtes alle sammen at forbedre det ganske betydelig. Ikke desto mindre tror man ikke, at det Onde, som Lovforslaget tilføjer at fjærne, vil blive fjærnet, selv ved Forslaget, som det nu foreslaas affattet af Flertallet, idet Grundlaget for den bestaaende Fæstevirksomhed ikke er taget bort. Der kan vel siges, at der vil blive ført en stærkere og strengere Kontrol med Fæstevirksomheden end tidligere, og at det ved Loven er blevet umuliggjort at omgaa de Regler, som hidtil have været omgaaede. Men ikke desto mindre er Grundlaget akkurat det samme som før, idet jo vedkommende Fæstemands Fortjeneste er afhængig af hans Virksomheds Omfang. Det er jo imidlertid et Princip, som er anerkendt i vort nuværende Samfund paa alle Omraader, og det vil derfor være temmelig vanskeligt for os at tænke at faa dette forandret. Dog har man ment for Kjøbenhavns Vedkommende at turde driste sig til at stille Forslag i saa Henseende. Det kan vel ikke bestrides, at der her i Kjøbenhavn har været drevet en meget uhyggelig Forretning paa dette Omraade. Det er ikke skjult for ret mange, hvorledes Lyendet er blevet bedraaget af disse private Fæstemænd, og hvorledes Husbonden er bleven narret sit Lyende fra. Der er blevet stillet Lyendet i Udsigt bedre og heldigere Bladser, end de have, og det har bevæget dem til at forlade deres Blads, og naar de saa ere komne til Fæstemanden, har det hele vist sig at være Humbug, kun at være Spekulation, kun baseret paa at tjene noget. Ved denne Fremgangsmaade kan det ikke bestrides, at der her i Kjøbenhavn er trukket en forbausende stor Arbejdskraft til Staden, en Arbejdskraft, som det har været aldeles umuligt at finde Beseftigelse til. Naar man har set, hvorledes disse Fæstemænd have avverteret og freget op i Bladene om Bladser, kan man forstaa, at en By som Kjøbenhavn, der har saa megen anden Tiltrækningskraft, ogsaa paa dette Omraade kan trække en hel Del flere til, hvilket maa anses for at være stableligt, saavel for Lyendet som for Husbonden, der skal have Lyendet. Men, som sagt, Grundlaget for denne Spekulation er jo ikke ved det foreliggende Lovforslag fjærnet; det vil endnu være det samme Forhold, at jo større Arbejdskraft, der habes paa Lager hos dem, som efter denne Lov blive Fæstemænd, desto større Fortjeneste vil der kunne havees for Fæstemændene. Man har, som allerede bemærket, troet, at man for Kjøbenhavn turde stille et Forslag for at se, om man ikke kunde komme ud over det værste Onde ved, at der af Kommunalbestyrelsen

her paa Bladsen blev oprettet offentlige Fæstkontorer. Den Indvending, der er stillet mod denne Tanke og dette Forslag, er jo ikke stor. Man har ment, at disse offentlige Fæstkontorer vilde komme til at indtage en passiv Stilling, og man har antaget, at særlig Lyendet vilde komme til at mangle Vejledning, naar Fæstevæsenet blev henlagt til offentlige Kontorer. Det har Mindretallet ikke rigtig kunnet forstaa. Det staar ikke Mindretallet klart, hvorfor ikke offentlige Fæstkontorer, og offentlig Virksomhed paa dette Omraade kunde være lige saa tilfredsstillende som den private Virksomhed. Jeg tror, at, naar man skal se aldeles reelt paa denne Sag, saa er det givet, at der kan virkes lige saa godt af offentlige som af private Fæstkontorer, naar kun de dertil stiftede Folk blive antagne, og naar der bliver ført Kontrol og Eftersyn paa behørig Maade; jeg er da overbevist om, at de offentlige Fæstkontorer vilde kunne virke fuldt ud lige saa godt som de private. Imidlertid er der vel ikke stort Haab om at kunne faa denne Tanke gennemført, efter at den ærede Justitsminister har stillet sig afvisende overfor Tanken. Vi have dog ment at burde fremstille den, og vi tro sikkert at ville ramme det rigtige, naar det høje Ting og i det hele de forstellige Faktorer af Lovgivningsmagten vilde blive enige om at forsøge en Prøve i denne Retning. Jeg skal som sagt kun gøre disse Bemærkninger og da i ganske faa Udtryk omtale selve Ændringerne, som i øvrigt tale for sig selv, og de ærede Medlemmer have antagelig gennemlæst dem. For Ændring under Nr. 1 til den nye Paragraf 1 omhandler jo kun dette ene, at der af Kommunalbestyrelsen i Kjøbenhavn oprettes saadanne af mig omtalte offentlige Kontorer. Man har ment i Stykke 2 at burde indflette, at i Købstæderne kan Kommunalbestyrelsen oprette lignende Kontorer paa samme Vilkaar som i Kjøbenhavn. Der er nemlig fra forskellige Sider gjort gældende, at det vilde være lige saa ønskeligt ogsaa i større Købstæder at kunne oprette sige offentlige Kontorer, og man har derfor ment at henpege derpaa ved at sætte Stykke 2 ind i vor Ændring. Stykke 3 omtaler, at der under Justitsministeriets Godkendelse gives de respektive Kommunalbestyrelser et Regulativ for de af dem oprettede Fæstkontoreres Virksomhed. Derimod vil der sandsynligvis ikke være noget at indvende, naar vi overhovedet kunne blive enige om Ændringen. Stykke 4 omhandler kun Straffebestemmelser for disse eventuelle Bestyrelser af den offentlige Virksomhed, og Stykke 5 ligeledes. Man har ment at burde henvisse til de Straffebestemmelser, som findes